

Ár 2013, föstudaginn 15. mars, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Guðlaug B. Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 197/2012:**

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 14. desember 2012, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 13. desember 2012. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 14. desember 2012, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 11. janúar 2013. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 18. janúar 2013, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust ekki frá sóknaraðila.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 15. mars 2013.

II.

Málsatvik.

Þann 22. desember 2006 var skuldabréf nr. X, að fjárhæð kr. 13.400.000 í 100% JPY, gefið út af sóknaraðila til F. Gjaldldagi fyrstu afborgunar var 7. febrúar 2007, og afborganir voru 480. Fasteignin að A var sett að veði á 4. veðrétti til tryggingar skuldinni. Sóknaraðili greiddi af láninu til 27. október 2008, þegar hann greiddi það upp.

Þann 23. júní 2009 var F, með úrskurði héraðsdóms Reykjavíkur, skipuð slitastjórn skv. 101. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Innköllun vegna slitanna birtist fyrri sinn í Lögbirtingarblaðinu 22. júlí 2009 og rann kröfulýsingarfrestur út þann 22. október 2009. Héraðsdómur skipaði jafnframt sömu einstaklinga í slitastjórn B.

Þann 22. nóvember 2012 sendi sóknaraðili C bréf þar sem hann lýsti því yfir að hann teldi að lánið hefði verið ólöglegt. Það sóknaraðili C, vegna F, að endurreikna lánaviðskipti hans við F og endurgreiða sér mismuninn með vöxtum sem

fyrst. Þann 3. desember 2012 ritaði starfsmaður F svarbréf f.h. þess félags þar sem sagði að ekki yrði hægt að verða við beiðni sóknaraðila þar sem lánið hefði verið greitt upp fyrir upphaf slitameðferðar F. Væri því ekki hægt að samþykkja kröfu sóknaraðila sem kröfu í slitabúið, á grundvelli endurútreiknings vegna vanlýsingar, sbr. dóm Hæstaréttar í máli nr. 226/2012.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 13. desember 2012.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að lán hans við F verði endurreiknað og að hann fái endurgreitt það sem hann hafi ofgreitt. Sóknaraðili kveðst fara fram á jafnræði og viðurkenningu á réttindum.

Sóknaraðili kveður ástæðu þess að hann hafi endurgreitt lánið hafi verið vegna þess að þjóðfélagið hafi verið að fara úr límingunum og alger óvissa hafi ríkt. Hann hafi ekki viljað verða vanskilamaður. Þess vegna hafi hann fengið lán hjá sínum nánustu til að geta gert upp við F áður en ástandið yrði enn verra.

Sóknaraðili biður um jafnræði á við aðra einstaklinga sem tekið hafi gengislán hjá F og hafi annaðhvort endurgreitt C eða skuldi lánin sín enn. Það sé ljóst að ef sóknaraðili hefði endurgreitt lánið eftir að F hafi fallið væri staða hans allt önnur og betri.

Sóknaraðili kveðst ekki vera almennur kröfuhafi á F. Bankar og lánastofnanir séu almennir kröfuhafar en ekki hann sem viðskiptavinur. Hann geti ómögulega verið settur á sama bekk og fjármálafyrirtæki. Auk þess kæmi hann ekki kröfu að hjá F þótt hann reyndi, kröfulýsingarfrestur sé löngu liðinn en krafan hafi í raun ekki orðið til fyrr en með nýgengnum Hæstaréttardómum því þá fyrst hafi málin skýrst og í ljós komið að lánið hafi verið ólöglegur gerningur frá fyrsta degi.

Sóknaraðili telur að lánið sem varnaraðili hafi veitt hafi verið kolólöglegt. Sá gjörningur hafi ekki getað átt sér stað. Þess vegna vilji sóknaraðili að varnaraðili taki fulla ábyrgð á athöfnum F og starfsmönnum hans og endurgreiði það sem honum beri.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili bendir á að í kvörtun sóknaraðila beini hann kröfum sínum að C vegna F. Þar sem sóknaraðili beini kröfum sínum að C sé nauðsynlegt að koma eftirfarandi á framfæri.

Þann 21. mars 2009 hafi Fjármálaeftirlitið vikið stjórn B frá og skipað skilanevnd yfir sparisjóðinn. Í 4. lið ákvörðunar Fjármálaeftirlitsins um ráðstöfun eigna og skulda B segi m.a.: „Stofna verður sérstakt hlutafélag í eigu B sem tekur við öllum eignum félagsins og jafnframt við öllum tryggingaréttindum, þ.m.t. öllum veðréttindum, ábyrgðum og öðrum sambærilegum réttindum sem tengjast kröfum B.“ Hlutafélag þetta hafi verið stofnað í kjölfarið og fengið heitið C sem sé varnaraðili í máli þessu. Með úrskurði héraðsdóms Reykjavíkur þann 23. júní 2009 hafi B verið skipuð slitastjórn skv. 101. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Vísar varnaraðili til þess að óumdeilt sé í máli þessu að það veðskuldabréf sem málið varði hafi verið gefið út af sóknaraðila til F sem nú beri heitið F, þann 22.

desember 2006. F hafi verið sjálfstætt dótturfélag B. Eignir F, þ.m.t. útlánasafn hans, hafi því tilheyrt F, en ekki B. Í framangreindri ákvörðun Fjármálaeftirlitsins hafi falist, eins og áður greini, að C skyldi taka við öllum eignum B, þ.m.t. hlutafjareign B í F. Hins vegar hafi ekki falist í ákvörðun Fjármálaeftirlitsins að C tæki yfir lánasafn F.

Bendir varnaraðili á að F hafi verið tekinn til slitameðferðar með úrskurði héraðsdóms Reykjavíkur þann 23. júní 2009 og sé lánasafn félagsins enn í eigu félagsins. Veðskuldabréf það sem mál þetta varði sé því í eigu F en ekki C. Ekkert framsal hafi farið fram til C eða annars félags, hvorki á kröfuréttindum eða veðréttindum á grundvelli skuldabréfsins.

Með vísan til framangreinds telur varnaraðili ljóst að sóknaraðili beini kröfum sínum að röngum aðila. Lagt er í mat nefndarinnar hvort málinu verði vísað frá ex officio.

Varnaraðili bendir á að F hafi verið skipuð slitastjórn skv. 101. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Í kjölfarið hafi slitastjórn F birt innköllun til kröfuhafa félagsins í Lögbirtingarblaðinu 22. júlí 2009, þar sem skorað hafi verið á alla kröfuhafa félagsins að lýsa kröfum sínum vegna slitameðferðar bankans. Frestur til að lýsa kröfum við slitameðferðina hafi runnið út þann 22. október 2009.

Vísar varnaraðili til þess að samkvæmt 1. mgr. 118. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., sbr. 4. mgr. 102. gr. laga nr. 161/2002, teljist kröfur fallnar niður gagnvart fyrirtæki í slitameðferð berist þær að liðnum kröfulýsingarfresti. Varnaraðila hafi aldrei borist kröfulýsing frá sóknaraðila skv. 117. gr. laga nr. 21/1991 og beiðni hans um endurgreiðslu hafi ekki borist fyrir en 22. nóvember 2012, löngu eftir að frestur til að lýsa kröfum hafi runnið út.

Varnaraðili fær ekki með neinum hætti séð að undantekningar frá vanlýsingaráhrifum skv. 1.-6. tölul. 118. gr. laga nr. 21/1991 eigi við um kröfu sóknaraðila. Þá beri að geta þess að sóknaraðili vísi ekki til þess að umræddar undantekningar eigi við, þvert á móti viðurkenni hann að hann geti ekki komið kröfu að hjá F þar sem kröfulýsingarfresturinn sé liðinn.

Máli sínu til stuðnings vísar varnaraðili til dóms Hæstaréttar í máli nr. 226/2012, sem fjalli um sambærilegt mál. Með dóminum hafi verið staðfest að kröfur vegna endurgreiðslu samkvæmt endurútreikningi falli niður vegna vanlýsingar skv. 118. gr. laga nr. 21/1991. Þá hafi dómurinn fjallað um að krafa vegna endurútreiknings geti ekki fallið undir undantekningar frá vanlýsingaráhrifum sem mælt sé fyrir um í greininni. Varnaraðili telur að krafa sóknaraðila falli tvímælalaust undir fordæmisgildi dómsins.

Varnaraðili telur að lög nr. 21/1991 séu skýr hvað varði kröfu sóknaraðila; þar sem kröfunni hafi ekki verið lýst innan frestsins falli hún niður. Varnaraðili vísar einnig til meginreglu gjaldþrotaskiptaréttar um að túlka beri löginn þröngt.

Að lokum bendir varnaraðili á að málsástæður sóknaraðila séu óljósar og örökstuddar með öllu. Hvergi sé vísað til réttarheimilda og erfitt að gera sér grein fyrir því á hvaða grundvelli kröfur sóknaraðila séu byggðar. Með vísan til framangreinds beri að hafna kröfum sóknaraðila.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að endurgreiðslu og endurútreikningi á skuldabréfi nr. X. Sóknaraðili krefst þess að lán hans við F verði endurreiknað og að hann fái endurgreitt það sem hann hafi ofgreitt.

Nefndin fellst ekki á að vísa kröfu sóknaraðila frá ex officio, þar sem málinu sé ekki beint að réttum aðila, enda má skilja af málatilbúnaði sóknaraðila að málinu sé beint að F. Þá benti F sóknaraðila ekki sérstaklega á umræddan aðildarskort í bréfi, dags. 3. desember 2012, en sóknaraðili hafði beint skrifum sínum til C og C vegna F. Einnig hefur varnaraðili, F, komið að málsástæðum sínum í máli þessu, þrátt fyrir að bréfi væri beint til C. Verður því litið svo á að F sé varnaraðili máls þessa.

Þann 23. júní 2009 var F, með úrskurði héraðsdóms Reykjavíkur, skipuð slitastjórn skv. 101. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Innköllun vegna slitanna birtist fyrri sinn í Lögbirtingarblaðinu 22. júlí 2009 og rann kröfulýsingarfrestur út þann 22. október 2009.

Samkvæmt 1. mgr. 102. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki gilda við slit fjármálafyrirtækis sömu reglur og við gjaldþrotaskipti um kröfur á hendur því, að öðru leyti en því að dómsúrskurður um að það sé tekið til slita leiðir ekki sjálfkrafa til þess að kröfur á hendur því falli í gjalddaga. Samkvæmt 4. mgr. 102. gr. laganna gilda ákvæði XVIII. kafla og 5. þáttar laga um gjaldþrotaskipti og fleira um meðferð krafna á hendur fjármálafyrirtæki við slit þess, þar á meðal um áhrif þess að kröfu sé ekki lýst.

Sú meginregla kemur fram í 1. mgr. 117. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. að sá sem vill halda uppi kröfu á hendur þrotabúi verður að lýsa henni fyrir skiptastjóra. Samkvæmt 118. gr. sömu laga fellur krafa niður gagnvart búinu, ef henni er ekki lýst fyrir skiptastjóra áður en kröfulýsingarfresti lýkur, nema við eigi undantekningar sem þar eru taldar upp í sex töluliðum.

Sóknaraðili lýsti kröfu sinni ekki innan kröfulýsingarfrests. Hann óskaði fyrst eftir endurútreikningi og endurgreiðslu ofgreidds fjár þann 22. nóvember 2012. Sóknaraðili hefur ekki haldið fram að undantekningar 1.-6. tölul. 118. gr. laga nr. 21/1991 eigi við í máli þessu. Þá verður ekki séð að krafa sóknaraðila vegna endurútreiknings og endurgreiðslu ofgreidds fjár falli undir umrædda töluliði 118. gr., sbr. dóm Hæstaréttar í máli nr. 226/2012.

Samkvæmt framangreindu ber að hafna kröfum sóknaraðila, vegna vanlýsingar, sbr. 118. gr. laga nr. 21/1991 og framangreindan dóm Hæstaréttar í máli nr. 226/2012.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er hafnað.

Reykjavík, 15. mars 2013.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðlaug B. Ólafsdóttir